

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet

Utdanningsforbundet er landets største fagforening for pedagogisk personale med sine ca. 150 000 medlemmer. Utdanningsforbundet vedtok i 2001 å opprette en egen nasjonal avdeling for å ivareta de spesifikke behovene studenter i pedagogisk utdanning har knyttet til profesjonen mv. Denne avdelingen heter Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) og er lokalisert i Oslo med heltidstillitsvalgt ledelse samt et arbeidsutvalg på ytterligere 3 personer. Avdelingen har i dag ca. 11 600 medlemmer.

pedagogstudentene

Til Kunnskapsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

01.11.10

Høring – NOU 2010:7 *Mangfold og mestring – flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringssystemet.*

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet (PS) vil med dette takke for muligheten til å gi innspill til NOU 2010:7 *Mangfold og mestring*.

PS er en faglig interesseorganisasjon for studenter som utdanner seg til et yrke innenfor utdanningssystemet. PS er positive til at det nå har blitt utarbeidet en NOU som tar for seg et viktig tema i utdanningssystemet og samfunnet generelt. Som fremtidige lærere og pedagoger er dette et område som vil berøre oss i stor grad, og som er viktig for vår fremtidige yrkesutøvelse. Vi vil i dette høringssvaret fokusere på høyere utdanning, og da særskilt lærerutdanningene, ettersom dette er de områdene som berører oss mest.

Vi vil presisere at vi bruker ordet lærer som et fellesbegrep for alle lærerutdanningene.

Generell kommentar

PS mener det er viktig å sikre at alle får en god opplæring, og ser nødvendigheten av å iverksette tiltak rettet mot flerspråklige barn, unge og voksne i opplæringsystemet. I den forbindelse er læreren og dens kompetanse en viktig faktor for å sikre et godt tilbud for alle. Lærerutdanningenes innhold vil derfor være naturlig å se på i den forbindelse.

PS støtter utvalgets positive tilnærming til flerspråklighet og kulturelt mangfold, og mener det er positivt at flerspråklighet som verdi er en av de fem hovedperspektivene. Det vil være viktig at man også har en slik inngang til dette området i lærerutdanningene.

Implementeringsutfordringer er også trukket frem som ett av hovedperspektivene. Vi registrerer at dette er en kompleks utfordring på flere nivå som også handler om ressurser og systemet. Men vi vil presisere at implementeringsutfordringer også kan sees i sammenheng med lærernes kompetanse.

1

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet
Postboks 9191 Grønland
0134 OSLO

24 14 22 90 tlf.
24 14 22 91 faks
www.pedagogstudentene.no web
ps@utdanningsforbundet.no e-post
884 026 172 org.nr

PS har i tidligere høringer trukket frem at man gjennom lærerutdanningene må få god systemkompetanse og kompetanse til å jobbe i tråd med overliggende mål og lovverk. PS mener systemkompetanse er et område som må styrkes i lærerutdanningene. Med systemkompetanse mener vi kompetanse om skolen og barnehagen som organisasjon - systemet rundt hvert enkelt barn og elev. På denne måten har lærerne kunnskap om hvordan de best mulig kan samarbeide med ulike instanser. Som lærer er man en del av et stort system, og det er viktig å vite hva lærernes ansvar og arbeidsoppgaver er tilknyttet oppfølging av barnet. En slik systemkompetanse mener vi vil kunne lette eventuelle implementeringsutfordringer.

PS mener også at det vil være viktig at studentene kjenner godt til lovverket som sikrer barn og unge den opplæringen de har krav på. Dette for å vite hva man må forholde seg til og hvilket ansvar man har som lærer.

Videre følger kommentarer til noen av tiltakene i utredningen.

Kapittel 13 - Minoritetsspråklige studenter i høyere utdanning.

PS mener rekrutteringen av studenter til lærerutdanningene skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet. Utredningen peker på utfordringer når det gjelder rekruttering av minoritetsspråklige til lærerutdanningene. På et generelt grunnlag mener PS at kvaliteten på utdanningen er en viktig rekrutteringsfaktor. Men vi ser likevel nødvendigheten av å se på tiltak for å øke andelen av minoritetsspråklige i lærerutdanningene. PS mener derfor man bør se nærmere på rekrutteringstiltak rettet mot denne gruppen studenter. Samtidig vil vi påpeke at det er viktig å beholde de som er rekruttert.

PS er opptatt av at man må hindre frafall som skyldes av for dårlig veiledning og oppfølging av studentene. Derfor bør man styrke veiledning og oppfølging i lærerutdanningene. I utredningen trekkes det frem av DMMH har hatt vellykkede tiltak på dette området, noe som kan være til eksempel for andre utdanningsinstitusjoner. Samtidig er det viktig at man ikke senker på kravene til studentene, men heller ser på alternative muligheter for bedre tilrettelegging.

Innledningsvis nevnte vi at den positive tilnærmingen til flerspråklighet må være tydelig i lærerutdanningene. Man må bruke flerspråkligheten som en ressurs og ta vare på den kompetansen som flerspråklige kan tilføre skole og barnehage. En større bevissthet rundt dette kan være med på å hindre frafall i løpet av studiet.

PS ser behovet for flere tospråklige lærere, og støtter derfor i utgangspunktet tiltaket om at utdanningsinstitusjonene oppmuntres til å tilby treårig faglærerutdanning for tospråklige. Vi vil samtidig presisere at det vil være viktig å se på utdanningens innhold

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet

slik at studentene som går ut fra utdanningen har en fagkombinasjon som tilsier at de ikke får problemer med å få jobb. Vi vil også understreke at selv om man oppmuntrer flere til å tilby faglærerutdanningene, må det være klare tiltak rettet mot å rekruttere minoritetsspråklige til de andre lærerutdanningene. PS tror blant annet at det kan være interessant å se på muligheter for å tilby fagforydning innenfor morsmålsfag i de ordinære lærerutdanningene.

Kapittel 20 – Kompetanse

PS støtter utvalget sitt syn på at kompetanse er en viktig og avgjørende faktor for å sikre at minoritetsspråklige får et godt opplæringstilbud. Vi ser at det er behov for kompetanse i hele sektoren, men kommenterer her to av de tiltakene som er rettet mot lærerutdanning.

- 1. Kompetanse i norsk som andrespråk, flerspråklighet, flerkulturell pedagogikk og flerkulturell forståelse legges inn som en obligatorisk del av førskole- og grunnskolelærerutdanningene. Også PPU bør utvikle denne type kompetanse.*

PS støtter at man må ha kompetanse innenfor det flerkulturelle perspektivet i lærerutdanningene, og da spesielt flerkulturell pedagogikk og flerkulturell forståelse. Vi tolker det dit hen at kompetanse i norsk som andrespråk og flerspråklighet handler om å ha kunnskap om hvordan det er å være flerspråklig og ha norsk som andrespråk, samt hvordan man tilrettelegger opplæringen for disse barna. PS mener det er viktig å se på forskjellene mellom barnehage og skole. I barnehagen har språkopplæringen en særskilt rolle, og dette setter høye krav til førskolelærerens kompetanse i flerspråklighet. Vi mener at dette også er viktig i skolen ettersom lærere bør ha kunnskap om det å være flerspråklig og ha norsk som andrespråk, uavhengig av fag man underviser i. Men vi vil understreke at vi ikke mener at alle lærere skal ha kompetanse til å drive særskilt språkopplæring i skolen. I lærerutdanningene som retter seg mot skole bør man derfor knytte dette området til pedagogikkfaget og elevkunnskapen.

PS ønsker samtidig å understreke at pedagogikkfaget er et utsatt fag ettersom det fylles opp med mange ulike områder en lærer må ha kompetanse i. Vi ønsker ikke at det blir et samlelag der alle områder som ikke dekkes andre steder blir ivaretatt.

PS erfarer at den nye grunnskolelærerutdanningen har ivaretatt det flerkulturelle perspektivet på en god måte. I rammeplan for PPU har man også ivaretatt noe av dette, selv om det bør konkretiseres i noe større grad. Innenfor førskolelærerutdanning opplever vi også at det er ivaretatt i styringsdokumentene. Selv om styringsdokumentene ivaretar området til en viss grad, vil vi påpeke at det kan være et stort språk mellom intensjoner på papiret og hvordan det inkluderes på institusjonsnivå. Vi mener derfor at det er viktig å sette fokus på våre lærerutdanneres kompetanse på

Pedagogstudentene i Utdanningsforbundet

området. Deres kompetanse på området kan være avgjørende når det gjelder hvilken kunnskap vi får på området. Derfor støtter vi tiltaket som innebærer at de ansatte ved utdanningsinstitusjonene får kompetanse til å ivareta det flerkulturelle perspektivet. Dette må også sees i sammenheng med behovet for økt forskning på feltet.

- 2. Rammeplan for grunnskolelærerutdanningen endres slik at det utover praksisopplæringens minimum bør tilbys 1-2 uker barnehagepraksis i utdanningen som retter seg mot 1.-7.trinn.*

PS støtter i utgangspunktet dette tiltaket. I hørings svar til den nye grunnskolelærerutdanningen poengterte vi at det må tilrettelegges for at studenter får mulighet til å ha praksis i andre deler av opplæringsløpet enn det utdanningen direkte kvalifiserer for. PS mener alle lærerutdanninger skal ha praksis som omhandler overganger mellom de ulike nivå i utdanningssystemet – overganger som er relevant for vår yrkesutøvelse. Ved å få kunnskap om de områdene barn og unge kommer fra og skal til, vil man kunne bedre det helhetlige opplæringstilbudet. PS tror dette vil kunne styrke gode overganger, språkopplæringen, videreføring av spesialpedagogiske tiltak og hindre frafall fra videregående opplæring. PS mener derfor at dette ikke bare skal gjelde barnehagepraksis for de som går utdanning som retter seg mot 1.-7. trinn, men også overganger mellom barnetrinn-ungdomstrinn og grunnskole-videregående opplæring.

PS håper regjeringen følger opp utredningen og vi ser frem til å diskutere dette området videre.

Stine Chr. Holtet

Stine Christensen Holtet
Leder

Stine Hjerpbakk

Stine Hjerpbakk
Nestleder